Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів

Матеріали 2-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених

(Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 7 листопада 2024 року)

Київ 2024

УДК 81(043.2)

Рекомендовано до оприлюднення вченою радою Факультету романо-германської філології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (Протокол №10 від 19 листопада 2024 р.)

Рецензенти:
Меркулова С.І., к.пед., доцент кафедри лінгвістики та перекладу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;
Копитіна А.С., доктор філософії, завідувач кафедри романської філології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів: Матеріали 2-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених (7 листопада 2024 р.) / за ред. А.М.Козачука, Л.П.Калитюк. – К: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. – 205 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 2-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**», яка відбулася 7 листопада 2024 року в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну (романо-германські мови) та перекладознавчу галузі.

© Автори текстів, 2024
© Факультет романо-германської філології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2024

Зміст

Питання загального та порівняльного мовознавства

К. Білик. Програмні забезпечення для обробки текстових корпусів 7
D. Harkusha, S. Nohovska. Messenger communication types, etiquette and translation algorithm . . . 10
Н. Дровосєкова, Р. Махачашвілі. Між двох мов: як емоційний інтелект диктує перемикання кодів у соціальних мережах 14
Ж. Карпенко, А. Козачук. Міжмовні омоніми та важливість їх розпізнання 18
В. Кондрук. Interlingual interactions between Italian and English: hybridization in Italian periodicals . . 21
I. Onishchuk, A. Chesnokova. Visual Poetry versus Poetic Iconicity. 24

Лінгвістичні питання англістики та американістики

O. Bevz, O. Kolesnyk. Modern English advertising slogan: linguo-semiotic aspect 28
A. Boiko, I. Buniiatova. Terrorism in English Political Discourse: Linguo-Semiotic Parameters. . . . 30
B. Hovorun, O. Kolesnyk. The nominative field "WEAPON" in works of fantasy genre 32
О. Катасонова, Г. Цапро. Meghan Markle's wedding in the media discourse 35
V. Kovtun, G. Tsapro. Climate policy in *The Guardian*. 42
Y. Kuvika, I. Bunyatova. Verbal Representation of American Identity in Kamala Harris's Speeches . . 46
Н. Марущак. Gothic patterns as a component of E. A. Poe's idiostyle: The Case study of '*The Fall of the House of Usher*' and '*The Raven*' 50
T. Marchenko, G. Tsapro. Madeline's discourse of secrets in

the book "*Big Little Lies*" by Liane Moriarty . . 52
I. Nahornyi, A. Chesnokova. Narrative Perspective in J. McGregor's *Lean, Fall, Stand* . . . 55
С.Ноговська. Синтаксична організація англомовних рекламних текстів тонізувальних напоїв . . 57
M. Onyshchenko, A. Chesnokova. Queen Elizabeth`s Christmas addresses: corpus analysis . . . 61
Я. Островко, Г. Чеснокова. Hyperlinks in digital non-fiction: empirical perspective . . . 63
A. Pavliuk & D. Trokhymchuk. Preposition Stranding in Modern English: An Acceptability Survey . . 66
Y. Papirna, A. Chesnokova. The Language of Lying in Elizabeth Holmes' Talks 72
A. Strelnik, O. Kolesnyk. Trash Talking in Modern English Sport Discourse 74
A. Tkachuk, I. Buniiatova. Manipulative Properties of English Elective Discourse: Linguo-Pragmatic Aspect . 76

Актуальні проблеми романістики

А. Домбровська, А. Копитіна. "Ідеологічний квадрат" політичних промов Дж. Конте . . . 80
А. Коробець, І. Ласка. Лексико-стилістичні особливості французьких офіційних текстів про війну в Україні . 85
М. Кушнерьова, Р. Махачашвілі. Роль штучного інтелекту та соціальних мереж у формуванні сучасного літературного дискурсу в іспаномовних країнах . 88
А. Літвіх. Перекладацькі трансформації та їх практичне застосування при перекладі іспаномовних текстів . 91
І. Шаповаленко, Р. Махачашвілі. Концептуальні метафори у висвітленні війни в Україні іспаномовними медіа . 95
Д. Штоліна, Р. Махачашвілі. Функціонально-стилістичні та прагматичні особливості іспанськомовного гумору (на матеріалі мультимодального цифрового корпусу). 99

Перекладознавчі дослідження

Ю. Аюшева, О. Іванців. Тематична класифікація англійської термінолексики косметології . . 103
В. Булатова, Н. Пасічник. Міжкультурна реклама: Особливості англо-українського перекладу в кампаніях Coca-Cola та McDonald's 106
Ю. Внук, Н. Гоца. Труднощі відтворення науково-фантастичних фільмів засобами української мови . 111
В. Грабчук, Г. Чумак. Особливості відтворення авторського стилю та образів головних героїнь в українських перекладах англомовної феміністичної прози . 115
І. Костюк, М. Полховська. Засоби передачі фразеологічних одиниць українською (на матеріалі англомовного серіалу «Шерлок») 119
Н. Крушельницький, С. Кравець. Синтаксичні трансформації в перекладі художньої літератури: вплив на збереження смислового навантаження . . 124
С. Кулявик, М. Полховська. Відтворення британського та американського гумору в українському кінодискурсі . 126
О. Лучко, І. Ваврів. Translation of Nutrition-Related Articles 129
Ю. Майданюк, О. Куца. До питання шляхів збереження ідіостилю автора при перекладі . . . 132
K. Martyniv, I. Vavriv. New Trends in Translation Studies, how global integration is reshaping language practices and studies across disciplines 135
І. Маліновський, М. Полховська. Перекладацька трансформація: засіб відтворення саспенсу в українському перекладі хоррор літератури . . 137
Х. Ступинець, Г. Чумак. Проблемні аспекти перекладу гумору в книзі Террі Пратчетта «Химерне сяйво» . 141
Д. Тараненко, О. Іванців. Лінгвокультурні особливості перекладу сучасного англомовного дискурсу брендингу 145
А. Чубей, О. Куца. Функції сленгізмів в українському перекладі кінотексту 148

Т. Шафранська, О. Іванців. Лексичні прийоми перекладу англійської логістичної термінології . . . 151
К. Шевченко, О. Анхим. Еративи як мовний феномен: теоретичні аспекти та особливості перекладу . 154

Емпіричні дослідження перекладу

B. Danyliak, N. Gladush. Translation Challenges in Rendering Stenography of *Depp v. Heard* Trial . . . 158
Д. Кучеренко, С. Меркулова. Translation of military terminology 163
A. Lysenko, V. Snitsar. Lingual means of shaping the imaginary world in translation of E. Foster's *Esme's Wish* 168
Є. Мальченко, С. Меркулова. Translation of Descriptions in popular health guide *Home Doctor* by Dr. Maybell Nieves, Dr. Rodrigo Alterio, Claude Davis . . . 172
K. Mishchanchuk, A. Kozachuk. Genre Stylistic Features of *Domestic Folk-lore* by T.F. Thiselton-Dyer . . 177
K. Pyvovar, O. Milova. Emotionally Marked Vocabulary: Ways of Translation 181
A. Plaksina, A. Kozachuk. Realia in Translation as a Dimension of Idiostyle (Elizabeth Carpenter's *The Vacancy* case study) 185
I. Rohovska, O. Milova. Medical and cynological terms: challenges and difficulties in translation. . . 188
Д. Семенюк, С. Меркулова. Intertextuality in the self-help book "*12 Japanese Concepts To Live By*" by Ankur Gupta and its translation into Ukrainian 192
K. Shust, A. Kozachuk. Gender-neutrality of Erica Hollis's *Hearts Forged in Dragon Fire* in a Gendered Language . 196
А. Ярошенко, С. Меркулова. Challenges in rendering descriptions and literary devices in Ukrainian: the case of *Spirit Bares Its Teeth* by Andrew Joseph White . . 199

Питання загального та порівняльного мовознавства

Катерина Білик
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Програмні забезпечення для обробки текстових корпусів

У сучасних умовах безперервного розвитку технологій та різноманітних методів обробки інформації проблема аналізу мовних даних стає особливо актуальною, відповідно, особливої важливості набуває автоматизоване оброблення даних. Інформаційно-комунікаційні технології, завдяки своїм універсальним технічним можливостям для аналізу, збереження та відбору мовних матеріалів, сприяють розвитку нової галузі мовознавства – корпусної лінгвістики. Головне завдання цієї галузі – дослідження великих обсягів емпіричних даних та формування об’єктивних висновків про лінгвістичний зміст текстових корпусів.

Сучасні дослідження в галузі корпусної лінгвістики (О. Андрушенко (Андрушенко, 2022), В. Жуковська (Жуковська, 2013), І. Мейзерська (Мейзерська, 2014), В. Широков (Широков et al., 2005), A. McEnery (McEnery, 2003), A. Kilgariff (Kilgariff, 2001) та ін.) розглядають корпус текстів не лише як наслідок технологічного розвитку чи зручний інструмент для пошуку інформації, а перш за все як нову ідеологію у вивченні мов. Цей підхід орієнтує дослідників на текст чи навіть на дискурс, що стають новим об’єктом теоретико-лінгвістичного аналізу.

А. Корольова (Корольова, 2023) зазначає, що робота з текстовим корпусом відкрила можливості не лише для швидшого та ефективнішого розв'язання актуальних лінгвістичних питань, але й для досягнення більш амбітних, принципово нових цілей, які

раніше були надто складними для практичного втілення через великий обсяг інформації, що потребував відбору та подальшого опрацювання.

Робота з текстовими корпусами виконується за допомогою спеціальних програмних інструментів та комерційних конкорданс-програм (таких як Manatee (Bonito), LEXA, Virtual Corpus Manager (VMC), XAIRA, MonoConc, AntConc, MicroConcord, TACT, WordSmith, WordCruncher, IMS Corpus Workbench (CQP), LEXA). Серед найбільш поширених програм можна виділити Sketch Engine, яку ми детальніше проаналізуємо.

Програмне забезпечення для дослідження та аналізу текстового корпусу «Sketch Engine» розроблене для вивчення мовних особливостей, виявлення типових і рідковживаних мовних елементів. Ця програма автоматично генерує узагальнені корпусні звіти, що охоплюють аспекти граматики та стилістики. Для кожного слова, відповідно до частоти його використання, формується синонімічний ряд. Розмір корпусу має важливе значення: що більший корпус, то точніше підбираються схожі слова. «Sketch Engine» пропонує безліч готових корпусів та інструментів для створення власних корпусних досліджень. Основні функції включають ескізи слів, конкорданси, тезаурус, а також аналіз частоти вживання лем, представлених у текстовому корпусі. Інноваційність тезауруса полягає в тому, що користувач має можливість дослідити граматичне значення лексеми та її зв'язки з іншими словами в контексті. Побудова гістограми показує синтаксичну функцію іменника в реченні.

Система «Sketch Engine» використовує поняття «лексичних портретів» (word sketches), що відображають лексичну та граматичну сполучуваність мовних одиниць. Базуючись на морфологічно анотованому корпусі, система генерує списки слів, які містять дані про їхню «лінгвістичну структуру». Результати роботи програми подаються у вигляді найбільш частотних та стійких словосполучень, які класифікуються за типами згідно з лексико-синтаксичними шаблонами граматики.

Інструмент «Sketch Engine» містить низку спеціальних функцій: «Тезаурус» (Thesaurus) для створення тезаурусу; «Кластеризація» (Clustering) – для об'єднання елементів тезаурусу у кластери або лексико-семантичні групи; «Диференціація» (Sketch diff) – для виявлення подібностей і відмінностей у сполучуваності пар слів; «Колокація» (Collocations) – для автоматичного визначення колокацій; «Лексичні шаблони» (Word sketch) – для знаходження коллігацій (колокацій, обмежених синтаксичною моделлю). Ці функції різними методами встановлюють семантичний зв'язок між термінами, відстежуючи їх у визначеному корпусі. Крім того, представлено список із частотою кожної колокації в корпусі та значенням зв'язку між ключовим словом і колокацією.

Отже, за допомогою інструмента корпусної лінгвістики «Sketch Engine» можна визначити основні лексеми текстового корпусу та здійснити масштабні дослідження мови, що охоплюють значний обсяг емпіричних мовних даних.

Список джерел

1. Andrushenko, O. Y. (2022). Integrated methods for studying focusing adverbs in modern and historical English corpora. In *Pathway for the Development of Modern Philological Sciences in Ukraine and EU countries: Scientific Monograph.* (pp. 26–54). https://doi.org/10.30525/978-9934-26-196-1-2

2. Жуковська, В. В. (2013). Ресурси корпусної лінгвістики у дослідженні історичної динаміки мови. *Матеріали міжнародної наукової конференції "Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика"* (с. 151–156). Київський університет імені Бориса Грінченка.

3. Корольова, А. В. (2023). Мультилінгвальний корпус і його програмне забезпечення для дослідження європеїстики. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*, Т. 26, 1, 49–62. DOI: https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2023.286184

4. Мейзерська, І. В. (2014). Корпусний підхід у сучасній лінгвістиці: перспективи і можливості застосування. *Науковий*

вісник кафедри Юнеско. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія, 28, 53–58.

5. Широков, В. А., Бугаков, О. В., & Грязнухіна, Т. О. (2005). *Корпусна лінгвістика*. Довіра.

6. Kilgariff, A. (2001). Comparing Corpora. *International Journal of Corpus Linguistics*, 6, 97–133.

7. McEnery, A. M. (2003). Corpus Linguistics. In R. Mitkov (Ed.), *The Oxford Handbook of Computational Linguistics* (p. 448–463). Oxford University Press.

8. Sketch Engine. Доступ 05.11.2024, https://www.sketchengine.eu/

Danylo Harkusha,
S. Nohovska, senior lecturer
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Messenger communication types, etiquette and translation algorithm

In the globalised world, messengers play the most vital role in our lives as it allows us to easily connect with people throughout the world. They are the most convenient of all options when it comes to long-distance communication because of their all-purposeful communicative goals: work chats, friend chats, engaging in a chat with a random individual etc. In anticipation of the rapid mainstream adoption of this phenomenon, it is essential to establish guidelines to facilitate comprehensive mutual understanding between all parties involved in the conversation. Therefore, a valid algorithm regarding the translation of these short abstracts should exist. The relevance of the problem is evident, encompassing a vast array of possibilities and data, an inevitable process of global integration and subjective exploitation of messengers.

Наукове видання

Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів

Матеріали 2-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених (Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 7 листопада 2024 року)

(українською та англійською мовами)

Випускові редактори:
А.Козачук
Л.Калитюк

Макет і верстка:
А.Козачук

Збірник містить матеріали доповідей учасників 2-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**», яка відбулася 7 листопада 2024 року в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну (романо-германські мови) та перекладознавчу галузі.